

Na koncu smo jim predstavili še svoj pristop v arhiviranju podatkovnih zbirk. Tema jih zelo zanima, saj rešujemo podobne probleme. Je pa je dinamika prevzemanja pri njih večja, saj na tak način prevzemajo gradivo iz različnih ISUD. Zato sta si slaba dva meseca pozneje med obiskom Konference o ohranjanju prostorskih podatkov v Ljubljani češka udeleženca v Arhivu RS ogledala orodje za prikaz dbDIPview.

Pridobljene izkušnje in ugotovitve

Obisk osrednjega državnega arhiva Češke republike v Pragi nas je navdušil in nam obenem nastavil ogledalo, še posebej na področju prevzemanja e-arhivskega gradiva. Ni zanemarljiv podatek, da so prevzeli že čez 700.000 paketov SIP! Vsekakor se srečujejo s številnimi težavami, vendar rešitve iščejo na podlagi konkretnih izkušenj prevzemanja e-arhivskega gradiva. Izkušnje pa jim narokujejo, da so v iskanju odgovorov in dobrih praks zelo proaktivni. V ta namen se zgledujejo po nemških sosedih in švicarskih modelih, veliko zanimanja pa so pokazali za slovensko prakso na področju prevzemanja podatkovnih zbirk in nudenja dostopa z orodjem dbDIPview. Plodno sodelovanje kljub zaključenemu obisku še vedno poteka in v zimskih mesecih se v Prago ponovno odpravljata dva sodelavca Sektorja za elektronske arhive in računalniško podporo.

Alenka Starman Alič
Maja Povalej
Jasmina Kogovšek
Boris Domajnko
Jernej Križaj

Mednarodna znanstvena konferenca Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja, Radenci, 3.–5. april 2019

Mednarodna znanstvena konferenca *Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja* se je tudi v letu 2019 odvijala v Hotelu Radin v Radencih. Mednarodna konferenca vsako leto združuje strokovnjake s področja arhivistike, dokumentalistike, upravljanja gradiva in vse, ki se tako ali drugače ukvarjajo z arhivistiko in upravljanjem dokumentarnega in arhivskega gradiva in želijo slediti novostim na tem znanstvenem in strokovnem področju. Konferenca prinaša novosti na področju teoretičnih osnov arhivske znanosti in dokumentalistike, strokovnih postopkov, raziskovanja, standardov, smernic, dobre prakse, projektov in programov. V treh dneh so se predstavili strokovnjaki in znanstveniki iz številnih držav (Slovenije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Srbije, Makedonije, Romunije, Poljske, Kosova in Združenih držav Amerike), ki so prispevali tudi članke za objavo v zborniku konference. Mednarodna konferenca je potekala med 3. in 5. 4. 2019.

V uvodnem delu konference so prisotne pozdravili direktor Pokrajinskega arhiva Maribor Ivan Fras, direktorica hotelov Zdravilišča Radenci Vesna Maučec in predstavnik generalnega pokrovitelja konference, podjetja Mikrografija d. o. o., Boštjan Gaberc.

V letu 2019 je bila glavna pozornost namenjena temam s področja zbiranja, obdelave in varovanja osebnih in drugih občutljivih podatkov pri ustvarjalcih in v arhivih.

Prvi dan konference se je začel s predavanjem mag. Matjaža Dreva, dr-

žavnega nadzornika za varstvo osebnih podatkov, ki je v uvodnem predavanju opozoril na problematiko varovanja osebnih podatkov v kontekstu hrambe arhivskega gradiva. Boštjan Špehonja iz podjetja Unistar LC Ljubljana, Danilo Burnač, Sanja Androić in dr. Milka Pungartnik iz podjetja Mariborski vodovod pa so se v svoji predstavitvi spraševali, ali so osebni in poslovni podatki varni na pametnih telefonih.

V nadaljevanju so svoje izkušnje z implementacijo določil GDPR predstavili strokovni sodelavci RTV Slovenija. Petra Iskra je predstavila *Izzive implementacije GDPR v TV-dokumentaciji RTV Slovenija*, Rok Omahen *Dostop do arhivskega gradiva TV Slovenija v luči novih evropskih pravil*, Aleksander Lavrenčič pa *Zaščito osebnih in drugih občutljivih podatkov v avdiovizualnih arhivih med zakonskimi zaporami in etičnimi ovirami ali preprekami*. Branka Molnar in Antonia Knežević iz Centra za restrukturiranje in prodajo iz Zagreba sta predstavili primer dobre prakse implementacije GDPR v njuni ustanovi, dr. Vlatka Lemić iz Vseučilišča v Zagrebu pa *Dostop do arhivskega gradiva in digitalne platforme ICARUS – zaščita podatkov v teoriji in praksi*. Posebnim vrstam osebnih podatkov so se v svojem prispevku posvetili tudi v podjetju Mikrografija d. o. o., kjer je Aleš Medved primerjal GDPR in nacionalno zakonodajo.

Popoldanski del je bil namenjen predstavitvi dveh projektov. Dr. Tatjana Hajtnik iz Arhiva Republike Slovenije, vodja projekta e-ARH.si: ESS 2016–2020, je predstavila napredek pri projektu vzpostavljanja slovenskega elektronskega arhiva, dr. Jože Škofljanec in Anja Paulič pa sta predstavila evropski horizontalni gradnik eArhiviranje. V istem sklopu je Dunja Mušič iz Zgodovinskega arhiva Ljubljana predstavila prispevek z naslovom *Uporaba in dostop do digitaliziranega arhivskega gradiva na primeru Zgodovinskega arhiva Ljubljana*.

Varstvu osebnih podatkov so bile namenjene tudi večerne predstavitve. Zvrstila so se naslednja predavanja:

- mag. Mirjana Bogosavljević, Arhiv Srbije: *Varstvo osebnih podatkov: implementacija Zakona o osebnih podatkih v Srbiji in po svetu*;
- Elma Dervišbegović, Zgodovinski arhiv Sarajevo: *Kolizija med pravnimi predpisi na področju varstva osebnih podatkov in predpisov o arhivskem delu*;
- dr. Izet Šabotić, Filozofska fakulteta Tuzla: *Vpliv posebnih zakonodajnih aktov na stanje varstva in uporabe arhivskega gradiva zasebne provenien-ce – izkušnje Bosne in Hercegovine*;
- Džemila Čekić, Zgodovinski arhiv Sarajevo in Alen Šarčević, Kantonalno tožilstvo kantona Sarajevo: *Dostopnost in uporaba občutljivih osebnih podatkov: Fond Kantonalno tožilstvo kantona Sarajevo – študija primera iz Zgodovinskega arhiva Sarajevo*;
- Almira Alibašić - Fider, Zgodovinski arhiv Sarajevo: *Osebni podatki v arhivskem gradivu in njihova uporaba: Arhivski fond »Popis prebivalstva v Sarajevu leta 1910« – študija primera Zgodovinskega arhiva Sarajevo*;
- Aliu Bekim, Državna agencija za arhive Kosova: *Digitalizacija kot možnost za ohranitev ogroženih fondov – študija primera v Državni agenciji arhivov Kosova*;
- mag. Marijana Todorović Bilić in Saša Đukić, Arhiv Republike Srbske, Banjaluka: *Akreditacija ponudnikov storitev – izkušnje Arhiva Republike Srbije*;
- dr. Jasna Požgan, Državni arhiv v Medžimurju in Ivana Posedi, Državni arhiv v Varaždinu: *Zbirke zadrug v Medžimurju in Koprivniški Podravini po letu 1945*.

Drugi dan konference je bila v okviru projekta e-ARH.si: ESS 2016–2020 izvedena delavnica o notranjih pravilih, katere nosilec in izvajalec je bil dr. Jože Škofljanec iz Arhiva Republike Slovenije. Delavnica je bila izvedena v dveh delih. Prvi del je bil namenjen pripravi na zajem in hrambo, drugi pa pripravi določb z

opisi postopkov v notranjih pravilih. Na obeh delavnicah so udeleženci aktivno sodelovali s primeri iz lastne prakse, v njunem okviru pa so bili predstavljeni oz. oblikovani primeri, s pomočjo katerih bodo udeleženci lažje pripravili svoja notranja pravila.

Sekcija za arhivske strokovne delavce je letos prinesla novosti na področju strokovne obdelave arhivskega gradiva v arhivih. Predavatelji so se posvetili popisovanju arhivskega gradiva. Slišali smo lahko naslednje predstavitve:

- dr. Bogdan Florin Popovici, Romunski državni arhiv: *MoReq2 deset let kasneje: razmišljanje o sistemih za upravljanje z dokumenti*;
- Karen Jamison Trivette, Tehnološki inštitut – Državna univerza v New Yorku: *Evolucija ali revolucija: nov pristop k upravljanju z arhivskim gradivom*;
- Agnieszka Laskowska, Arhivska služba za zasebni sektor Arpad, Bolesław in dr. Tomasz Hajewski, Državni arhiv Katowice: *Implementacija integrirane sistema za arhivsko popisovanje (t. i. ZoSIA) v Državnem arhivu Katowice in varstvo podatkov*;
- mag. Danijela Juričič Čargo, Andreja Klasinc Škofljanec, Maja Povalej in mag. Alenka Starman Alič, Arhiv Republike Slovenije: *Evidentiranje in urejanje arhivskega gradiva pri slovenskih izseljeniških društvih v zamejstvu in po svetu*;
- Martin Fischer, scope solutions AG, Basel: *Virtualna čitalnica za lažji dostop do arhivskega gradiva*;
- dr. Edvin Buršič, Finančna agencija Zagreb in dr. Hrvoje Stančić, Filozofska fakulteta, Univerza v Zagrebu: *Ustvarjanje avtentičnih digitalnih kopij v obliki originala v procesu digitalizacije*;
- Lidija Aleksoska, Državna agencija za evropske programe in mobilnost, Skopje: *Izzivi Makedonije na poti k izgradnji digitalne družbe*;
- Siniša Domazet, Arhiv Bosne in Hercegovine: *Digitalizirano gradivo v Arhivu Bosne in Hercegovine – varstvo in dostop*.

Zadnji dan konference je bil namenjen aktualnim vprašanjem pri ustvarjalcih arhivskega gradiva in v arhivih. Pripravili smo nekaj zanimivih predavanj, ki so se nanašala na praktično delo pri ustvarjalcih. Robert Obrul iz Srednje šole Slovenska Bistrica je predstavil vpliv uredbe GDPR na uporabo e-dnevnika in e-redovalnice v srednji šoli, Mirjana Kontestabile iz Pokrajinskega arhiva Koper pa varstvo osebnih podatkov na področju vzgoje in izobraževanja.

Zelo aktualna so tudi določila novega *Pravilnika o določanju rokov hrambe dokumentarnega gradiva v javni upravi*, ki je še v nastajanju. Najpomembnejše novosti je osvetlila Vesna Gotovina iz Arhiva Republike Slovenije. Mag. Marko Potokar s Fakultete za informacijske študije v Novem mestu, Danilo Burnač, Sanja Androić in dr. Milka Pungartnik iz podjetja Mariborski vodovod pa so spregovorili o splošni uredbi o varstvu podatkov in uporabi video nadzora za varovanje kritične infrastrukture.

Sklepni del konference je bil namenjen *Uredbi o upravnem poslovanju s poudarkom na arhivskem gradivu*, ki jo je predstavila predavateljica mag. Milena Pečovnik iz Upravne akademije.

Ob konferenci je izšla knjiga povzetkov vseh predstavitev v slovenskem in angleškem jeziku, ki so jo udeleženci konference prejeli ob registraciji. Izšla je 2. številka časopisa arhivske teorije in prakse *Moderna arhivistika*, v kateri so združeni vsi prispevki z mednarodne konference *Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja 2019*. Ocenjujemo, da so zaradi izvedenih recenzijskih postopkov prispevki pripravljene na visoki strokovni in znanstveni ravni, za kar gre zahvala vsem recenzentom. Prispevki so napisani v slovenskem in angleškem jeziku. Anonimni recenzijski postopek je 10 prispevkov klasificiral v kategorijo znanstvenega članka ter 13 prispevkov v kategorijo strokovnega članka. Uredniški odbor se je že v letu 2012 načrtno odločil, da bo

skušal dvigniti že doseženo raven objavljenih prispevkov na raven znanstvenih prispevkov. S tem je želel neposredno pripomoči k boljši metodologiji dela in obravnavanja arhivskih strokovnih problemov in vplivati nanjo.

Časopis oz. revija je poleg različice na optičnem mediju, izdana v spletni obliki, ki bo, skupaj z vsemi objavljenimi prispevki, prosto dostopna na spletni strani Pokrajinskega arhiva Maribor¹ Zgoščenska in spletna izdaja vsebujeta 23 prispevkov domačih in tujih avtorjev. Izdal in založil jih je Pokrajinski arhiv Maribor.

Nina Gostenčnik

Mednarodna konferenca »Tuzelski arhivski dnevi«, Tuzla (BiH), 27.-28. september 2019

Društvo arhivskih delavcev tuzelskega kantona je v času od 27. do 28. 9. 2019 organiziralo mednarodna arhivsko konferenco z naslovom *Tuzelski arhivski dnevi*.

Dogodek se je odvijal v prijetnem okolju hotela Mellain v Tuzli in je presegel pričakovanja z izbiro teme konference in okolja, v katerem se je odvijal.

Osrednje strokovno vprašanje, s katerim so se ukvarjali udeleženci tega posvetovanja, je bilo namenjeno elektronskim zapisom kot bodočim zgodovinskim virom četrte generacije. Posebno pozornost pa so posvečali še arhivskim strokovnim izzivom glede njihovega pomena, zaščite in uporabe v najširšem pomenu besede. Čeprav je bila osnovna tema posvetovanja ena, so bile predstavljene vsebine razdeljene v tri logično zaključene celote, kar je omogočilo njihovo racionalno izvedbo v predvidenem času.

Posebnost te konference je bilo mogoče začutiti že med uvodnimi pozdravi, med katerimi je izstopal nagovor **Srdana Mičanovića**, ministra za kulturo, šport in mlade v vladi tuzelskega kantona. Ta je poudaril razvojne in intelektualne potencialne tuzelskega kantona in v tej zvezi opredelil tudi prizadevanja in neposredne rezultate tuzelskih arhivskih strokovnih delavcev na arhivskem strokovnem področju in v kontekstu širših razvojnih in drugih potencialov Tuzle in njene okolice.

S predstavitvijo vsebine knjige z naslovom *Arhivi in arhivistika za suvremenega koristnika* avtorice **dr. Vladke Lemić** (Hrvaška) so **dr. Hrvoje Stančić** (Hrvaška), **dr. Zdenka Semlič Rajh** (Slovenija) in **dr. Izet Šabotić** (Bosna in Hercegovina) na metodološko zanimiv način pripravili potrebna teoretična izhodišča celotnega dogodka.

Uvodni arhivski strokovni prispevek pa je pripravila **dr. Vladka Lemić** (Hrvaška). V njem je predstavila evropski projekt pod imenom *Time Machine* s posebnim poudarkom na njegovih arhivskih dimenzijah in perspektivah. Ob več kot 30 utemeljiteljih se je do konca septembra 2019 okoli projekta zbralo še več kot 300 institucij s področja premične in nepremične kulturne dediščine, akademskega in znanstvenega področja ter področij, kot so informacijska tehnologija, državna uprava itd. iz celotne Evrope. Vsi ti potenciali tvorijo osnovo, s katero bi postavili evropski sektor kulturne dediščine v kompaktno celoto, ki bi bila intenzivno podprta s sodobno informacijsko tehnologijo in tako dostopna najširši javnosti.

Dr. Miroslav Novak (Slovenija) je v nadaljevanju opozoril na tri pomembne dimenzije, s katerimi se soočata sodobna arhivska teorija in praksa.

¹ Glej: <http://www.pokarh-mb.si/si/p/3/49/moderna-arhivistika.html>.